

**Interreg
Sverige-Norge**

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

Grimsö 2018-03-29

Hej,

Här kommer information från SKANDULV om nya publikationer, märkta vargar, och ett gyllene tillfälle att följa älgar på nätet. Också önskar jag er en Glad Påsk!

Vetenskaplig publikation

van Beeck Calkoen STS, Kuijper DPJ, Sand H, Singh NJ, van Wieren SE, and Cromsigt JPGM. 2018. [Does wolf presence reduce moose browsing intensity in young forest plantations?](#) *Ecography* doi: 10.1111/ecog.03329 <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ecog.03329/abstract>

Sammanfattning: Stora rovdjur är en nyckelfaktor inom evolutionen av de vilda klövdjurens beteende vilket i sin tur kan leda till påverkan på den vegetation som utgör föda för klövdjuren. De flesta studier av hur rovdjuren påverkar sina bytesdjur har hittills genomförts i landskap med mycket begränsad mänsklig påverkan (tex nationalparker). Under senare tid har många arter av stora rovdjur kolloniserat stora områden med högre befolkningstäthet och mänsklig påverkan. Stora delar av dessa områden domineras av skog och där utgör skador som orsakas av klövdjur ett aktuellt och ökande problem för skogsbruket. Syftet med denna studie var att undersöka om det finns en effekt av vargens återkolonisering i delar av Skandinavien genom att dessa indirekt påverkar älgens födobeteende (val av habitat) och därmed även betestrycket av älg i unga skogsplanteringar. 24 skogsplanteringar valdes ut där hälften var belägna i områden som under de senaste 10-20 åren hade haft låg eller ingen förekomst av varg och resterande 12 i områden som hade haft fast förekomst av varg. I varje plantering mättes ett antal unga träd på betestryck, höjd, täthet, och avståndet till närmaste slutna bestånd. Dessutom räknades antalet spillningshögar som ett mått på nyttjandegraden av älg. Resultaten visade att vargförekomst ej var den viktigaste faktorn som påverkade betestrycket vilket istället minskade med tätheten och höjden av unga träd i beståndet. Separata analyser av enskilda trädarter visade att vargförekomst hade en viss påverkan men att betestrycket generellt var högre i områden med fast och hög förekomst av varg jämfört med områden med låg eller ingen förekomst av varg. Detta mönster tycks vara ett resultat av ett komplicerat samspel mellan förekomst av varg och en produktivitetgradient i landskapet där vargarna oftast kolloniserar områden med lägre skoglig produktivitet än genomsnittet. Vår slutsats är att vi behöver avsevärt förbättra förståelsen för hur stora rovdjur kan påverka bytesdjuren och deras beteende i landskap med en hög mänsklig påverkan.

Populärvetenskaplig publikation

Sand H, Eklund A, Wikenros C, Zimmermann B, och Wabakken P. 2018. [Vargens val: älg eller rådjur?](#) *Svensk Jakt* 2/3: 34-37.

GRENSEVILT

Vi har nu avslutat vinterns märkning av varg inom ramen för Interreg Sverige-Norge projektet GRENSEVILT och vi sändarförsedde 8 stycken vargar i fyra revir (hannen och två hanvalpar i Norrsjön, hannen i Tansen, samt tiken och hannen i Varåa och i Juvberget (se karta över reviren på <https://grensevilt.weebly.com/>)).

GRENSEVILT har nu en hemsida som ni hittar på <https://grensevilt.weebly.com/> där det bland annat finns information om de fyra olika forskningsprojekt (1. Historikk og dagens forvaltning; 2. Elgtrekk; 3. Elg, ulv og menneske; 4. Jervens tilbakekomst i barskogen) som ingår i GRENSEVILT, resursgruppen, aktiviteter inom projektet, och mediarapportering.

GRENSEVILT finns också på Facebook <https://www.facebook.com/grensevilt/> och på ResearchGate <https://www.researchgate.net/project/GRENSEVILT>.

Om man registrerar sig på www.dyreposisjoner.no kan man följa de älgar (21 stycken) som vi märkt inom GRENSEVILT i vinter.

Alla publikationer hittar ni i vanlig ordning via <http://www.slu.se/skandulv>.

Bästa hälsningar,
Camilla

Camilla Wikenros
Koordinator SKANDULV
PhD

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för Ekologi
Grimsö Forskningsstation
Grimsö 152, 730 91 Riddarhyttan
Telefon: 0581-69 73 44
www.slu.se/skandulv